

Ympäristösuojelulain 115d §:n mukainen ilmoituspäätös eläinsuojan toiminnan muuttamisesta, Sotkan Sonni Oy, Utajärvi

OULYMP 26.03.2026 § 20
4686/11.01.01/2025

Asia Sotkan Sonni Oy:n ympäristösuojelulain 115 d §:n mukainen ilmoituspäätös eläinsuojan toiminnan muuttamisesta Utajärven kunnassa kiinteistöllä Rikkola 889-405-10-60.

Hakija Sotkan Sonni Oy
y-tunnus 2906351-5

Hakijan osoitetiedot ovat päätöksen liitteessä 1, jota ei julkaista verkkosivuilla.

Asian valmistelija Nina Keränen, ympäristötarkastaja p. 040 186 5409

Ilmoitusvelvollisuuden peruste

Toiminta on ilmoituksenvaraista ympäristönsuojelulain (527/2014) 115 a §:n sekä liitteen 4 kohdan 5 a) perusteella (eläinsuoja, joka on tarkoitettu vähintään 100 lihanaudalle, ja joka ei ole ympäristöluvanvarainen liitteen 1 perusteella).

Ympäristönsuojelulain 115 a §:n 2 momentin mukaan ilmoitus on lisäksi tehtävä ilmoituksenvaraisen toiminnan päästöjä tai niiden vaikutuksia lisäävästä tai muusta toiminnan olennaisesta muuttamisesta.

Lupaviranomaisen toimivalta

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on toimivaltainen viranomainen ympäristönsuojelulain 115 a §:n 4 momentin perusteella. Ympäristönsuojelulain 115 a §:n 5 momentin mukaan toiminnan muuttamista koskeva ilmoitus tehdään sille viranomaiselle, jonka toimivaltaan kuuluu käsitellä vastaavaa uutta toimintaa koskeva ilmoitus.

Utajärven kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena toimii Oulunkaaren ympäristölautakunta.

Asian vireilletulo

Ilmoitus on saapunut Oulunkaaren ympäristöpalvelulle 27.10.2025 ja sitä on täydennetty 18.12.2025, 19.12.2025 sekä 19.1.2026.

Alueen sijainti

Eläinsuoja sijaitsee Utajärven kunnassa kiinteistöllä Rikkola 889-405-10-60, noin kahdeksan kilometriä Utajärven keskustasta luoteeseen.

Luvat ja sopimukset

Utajärven kunnan peruspalvelulautakunta on päätöksellään 27.6.2000 § 89 myöntänyt Pentti Rikkolalle ympäristöluvan eläinsuojan toiminnalle, jossa on eläinpaikkoja 154 lihanaudalle. Hakija omistaa hakemuksen kohteena olevan tilan.

Alueen kaavoitustilanne ja ympäristö

Alueella on voimassa Sotkajärvi-Alakylä osayleiskaava, jossa toiminnot sijoittuvat maatilojen talouskeskusten alueelle (AM) sekä maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle (M).

Alue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Lähin luokiteltu pohjavesialue sijaitsee yli 10 kilometrin etäisyydellä.

Lähin vesistö, Sotkajärvi, sijaitsee noin 150 metrin etäisyydellä suunnitellusta uudesta eläinsuojasta.

Alle 500 metrin etäisyydellä talouskeskuksesta on karttatarkastelun mukaan 10 asuin- tai vapaa-ajanrakennusta. Lähin naapurin asuinrakennus sijaitsee uudesta eläinsuojasta noin 105 metrin päässä. Uusista lantaloista etäisyys lähimpään asuin- tai vapaa-ajan asuntoon on 260 metriä. Tilan läheisyydessä ei ole muista eläinsuojia.

Tilakeskuksen välittömässä läheisyydessä ei sijaitse luonnonsuojelualueita, metsälain 10 §:n mukaisia erityisen tärkeitä elinympäristöjä eikä muinaisjäännöksiä. Lähin luonnonsuojelualue, yksityinen Kivisuon luonnonsuojelualue sijaitsee noin 2,7 kilometriä tilakeskuksesta itään. Lähimmät mahdolliset muinaisjäännökset sijaitsevat noin 280 metriä uudesta eläinsuojasta lounaaseen.

Sähkölinja kulkee noin 20 metrin etäisyydellä suunnitellusta uudesta lietelantalasta.

Toiminnan kuvaus

Kyseessä on ilmoitus olemassa olevan lihanautatilan eläinmäärän lisäämisestä sekä uuden eläinsuojan, lietelantalalan sekä kuivalantalalan rakentamisesta. Nykyisin tilalla on ympäristölupa 154 lihanaudalle. Laajennuksen jälkeen tilalla on nykyisessä ja rakennettavassa nautakasvattamossa yhteensä 426 eri ikäistä lihanautaa. Eläinyksikköinä toiminta laajenee nykyisen luvan 546,8 eläinyksiköstä 1 525,1 eläinyksikköön ja on laajenuksena 2,79-kertainen.

Toiminnan muutoksen myötä eläinsuojaan sijoitetaan 142 12-24 kk ikäistä lihasonnia, 137 6-12 kk ikäistä sonnivasikkaa sekä 147 alle 6 kk ikäistä sonnivasikkaa. Tilalle rakennetaan uusi eläinsuoja nykyisen eläinsuojan pohjoispuolelle. Lisäksi rakennetaan uusi 2115 m³:n suuruinen lietesäiliö (nettotilavuus 1677m³) sekä 688 m³:n suuruinen kuivalantala Sotkantien pohjoispuolelle. Tilalla on ennestään kaksi lietesäiliötä nykyisen eläinsuojan itäpuolella, kooltaan 387 m³ ja 1827 m³ (nettotilavuudet 307 m³ ja 1500 m³) sekä kuivalantala Sotkantien pohjoispuolella kooltaan 83 m³. Lietteen siirto uuteen säiliöön pyritään toteuttamaan pumppaamalla, jolloin lietteen siirtokuljetuksista ei aiheudu haju- tai meluhaittoja lähinaapurustolle.

Molemmissa eläinsuojissa on lannan käsittelytapana lietelanta sekä kuivikelanta. Lietelantalat täytetään nestepinnan alapuolelta ja kaikissa on kattamistapana kelluva turvekate. Vanha kuivalantala on avoin ja kuormausalueen materiaali on murske. Sadevedet imeytetään kuivikkeisiin. Uuteen kuivalantalaan tulee peltikate ja betoninen kuormausalue. Lannan levitykseen on käytettävissä peltoalaa yhteensä ■■■ ha, joista ■■■ ha on omaa peltoa ja ■■■ ha vuokrapeltoja. Pellot eivät sijoitu luokitellulle pohjavesialueelle. Osa lannasta käsitellään kuivikelantana ja levitykseen käytetään tarkkuuslevitintä. Liete levitetään

aina multaamalla, kun se on työtekniisesti mahdollista. Lannan levitystarkkuuden- ja tasaisuuden varmistamiseen käytetään GPS-ohjausta.

Naudat eivät laidunna eikä tilalla ole jaloittelualuetta.

Tilan vesihuolto perustuu kunnalliseen vesijohtoverkoston. Uuteen lihanautakasvattamoon ei rakenneta WC-tiloja. Nykyisen lihanautakasvattamon WC on viemäroity lietekuiluun. Tilalla syntyy pesuvesiä noin 100 m³ vuodessa. Pesuvedet johdetaan lietesäiliöön ja siitä edelleen peltolevitykseen.

Tila on tavanomaisen kiinteistöjätteen osalta järjestetyn jätehuollon piirissä. Tilalla syntyy sekajätettä arviolta 1000 kg/vuosi, maatalouden muoveja 2000 kg/vuosi, jäteöljyä 200 litraa/vuosi, muita öljyisiä jätteitä 30 kg/vuosi, akkuja ja paristoja 100 kg/vuosi, loisteputkia 1 kg/vuosi sekä pilaantunutta rehua 2000 kg/vuosi. Sekajäte ja muovit menevät L&T:lle, jäteöljyt Fortumille ja muut vaaralliset jätteet ekopisteelle. Pilaantuneet rehut levitetään lannan mukana pellolle. Kuolleet naudat toimitetaan Honkajoelle.

Esikuivattua säilörehua tehdään vuosittain noin 2000 tonnia pyöröpaaleina. Rehun valmistuksessa tai varastoinnissa ei tapahdu muutoksia. Rehupaalit puretaan eläinsuojien ruokintatiloissa.

Tilalla on kolme moottoripolttoöljysäiliötä, joiden yhteistilavuus on 5900 litraa. Kaikki säiliöt ovat maanpäällisiä, 1-vaippaisia säiliöitä. Ilmoituksen mukaan tilakeskukseen rakennetaan valuma-altaallinen polttoainekatos vuoden 2027 loppuun mennessä. Katoksen eteen sijoitetaan tiivispohjainen tankkausalusta. Katoksen suoja-allastilavuudeksi tulee vähintään 110 % suurimman yksittäisen säiliön tilavuudesta. Kaikki säiliöt ovat lukittuja ja varustettu laponestolla.

Tilalla säilytettävät kemikaalit ovat öljytuotteet, rehunsäilöntäaineet, lannoitteet, kasvinsuojeluaineet sekä vähäisiä määriä eläinten lääkkeitä ja pesuaineita.

Maatilan säännöllinen raskas liikenne muodostuu eläinkuljetuksista sekä rehujen ja muiden tuotantotarvikkeiden toimituksista. Tilan sisäisessä liikenteessä liikennemäärät kasvavat sesonkiloonteisesti rehunkorjuun sekä lannanlevityksen aikana. Peltoviljelysesonkien ulkopuolella tilan raskaan liikenteen määrä on verrattain vähäistä. Toiminnassa tapahtuvat muutokset eivät vaikuta merkittävästi maataloudesta aiheutuvan tieliikenteen määrään Sotkantiellä (8300). Kulku tilakeskuksesta Sotkantielle on oman liittymän kautta eikä toiminnan laajentaminen tai muutokset lisää kauttakulkua muiden kiinteistöjen alueella.

Tiedot toiminnan päästöistä ja vaikutuksista ympäristöön

Ympäristön kannalta merkitykselliset riskit tunnistetaan ja niiden ehkäisystä huolehditaan osana tilan päivittäistä toimintaa. Tilan tuotannossa noudatetaan teurastamon toimintaohjeita. Keskeisin riski on lantavarastojen kunto ja niiden täyttöaste, joiden hallinta estää suorien valumien syntymisen. Lihakarjakasvattamoiden toiminta ei edellytä varavoimakonetta sillä painovoimainen ilmanvaihto toimii myös häiriötilanteissa.

Toiminnan ympäristövaikutukset esiintyvät tavanomaisina ja alueelle tyypillisinä. Merkittävin ympäristövaikutus on satunnainen voimakas hajuu

lähinnä lietesäiliöiden sekoituksen ja lannanlevityksen yhteydessä. Toiminnasta ei aiheudu haitallista melua tai pölyämistä.

Toimintaa sekä sen ympäristövaikutuksia seurataan jatkuvasti päivittäisten töiden ohessa. Toiminta sijoittuu tavanomaiseen maatilaympäristöön, jonka vuoksi toiminnalle ole laadittu erillistä tarkkailuohjelmaa.

Hakemus poikkeamiseksi vähimmäisetäisyydestä

Hankkeessa on kyse uuden lihanautakasvattamon rakentamisesta olemassa olevan nautakasvattamon yhteyteen. Talouskeskusalue rajoittuu etelälaidaltaan järveen ja pohjoislaidalla on yhdystie, joka rajoittaa eläinsuojan sijoittamista etäämmäs nykyisistä rakennuksista eläinten siirtotarpeet huomioiden. Tilakeskukseen on hyvä kulkuyhteys yhdystieltä. Maaperä valitulla paikalla soveltuu eläinsuojarakentamiseen.

Nykyisen eläinsuojan yhteydessä on kaksi lietesäiliötä eläinsuojakokonaisuuden koillispuolella. Nämä jäävät toiminnallisesti ennalleen ja katetaan kelluvalla turvekatteella. Uusi lietesäiliö ja katettu kuivalantala sijoitetaan lihakarjapihaton pohjoispuolelle yhdystien taakse.

Eläinten siirrot eläinsuojien välillä on käytännölliset ja turvallisuusnäkökohdat huomioiden paras toteuttaa keskenään lähekkäin olevien rakennusten välisinä siirtoina. Lantalat on mahdollista sijoittaa etäämmälle häiriintyvistä kohteista, joka on myös huomioitu suunnittelussa. Suunniteltu rakennuspaikka on luontaisesti paras laajennuksen toteuttamiseen. Lähialueen muu maankäyttö sekä ympäristöolosuhteet eivät puolla muunlaista sijoitusvaihtoehtoa.

Uusi eläinsuoja sijoittuu peruskarttatarkastelun mukaan 105 metrin etäisyydelle lähimmän asuinrakennuksen seinästä. Muiden kiinteistöjen osalta tai muilta osin hankkeessa ei ole tarpeen poiketa vähimmäisetäisyydestä. Uudet lantavarastot sijoitetaan vaadittavan vähimmäisetäisyyden ulkopuolelle.

Ilmoitusaineistoon on liitetty havainnekuva toimintojen keskinäisistä etäisyyksistä. Kotieläintalouden ympäristöohjeiden mukaan yleisenä vähimmäisetäisyytenä asuinrakennusten ja eläinsuojien tai lantavarastojen kesken pidetään 100 metriä. Koska eläinsuojissa muodostuu myös kuivikelantaa, on vähimmäisetäisyys asetuksen mukaan hankkeen eläinyksiköillä aina vähintään 200 metriä. Siten lantakanavien jäädytys (150 m) ei muuta merkittävästi tilannetta, tai uuden lietesäiliön tiivis kattaminen (100 m), koska uudet lantavarastot sijoitetaan joka tapauksessa vähimmäisetäisyyden ulkopuolelle.

Talouskeskuksessa olevat nykyiset lietesäiliöt katetaan kelluvalla turvekatteella. Lietteen siirrot säiliöiden välillä toteutetaan pumppaamalla liete kuorettuman/katteen alle. Lihanautojen liete on huomattavasti sakeampaa kuin lypsykarjatilojen liete, joka muodostaa lietesäiliöihin huomattavan voimakkaan luontaisen kuorettuman jota kate tehostaa.

Alueella on harjoitettu pitkään kotieläintaloutta ja nautakarjatalous on alueelle tavanomaista toimintaa. Toiminnasta ei laajennettunakaan oleteta aiheuttavan naapurustossa kohtuutonta hajuhaittaa. Lähin häiriintyvä kohde sijoittuu uuden eläinsuojan itäpuolelle. Ilmatieteenlaitoksen tilastojen mukaan länsituulten osuus alueella on 9 % vuoden tuulista (Havaintopaikka: Oulu lentoasema).

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Hakemuksesta on kuulutettu Pudasjärven kaupungin sekä Utajärven kunnan verkkosivuilla 20.1.-26.2.2026. Hakemuksesta on ilmoitettu kirjallisesti toiminta-alueen naapuritilojen omistajille.

Lausunnot

Ilmoituksesta on pyydetty lausunto Oulun Seudun Sähkö Verkkopalvelut Oy:ltä sekä Utajärven kunnan kaavoitukselta. Lausuntoja ei ole annettu.

Oulunkaaren ympäristöpalvelut Oulunkaaren ympäristölautakunta toimielimenään toimii Pudasjärven kaupungin ympäristönsuojelu- ja terveysuojeluviranomaisena. Lupahakemuksen sisällöstä on keskusteltu ympäristöterveydenhuollon ympäristötarkastajan kanssa.

Muistutukset ja mielipiteet

Muistutuksia tai mielipiteitä ei ole jätetty.

Tarkastukset

Tilalle on tehty Oulunkaaren ympäristöpalveluiden valvontaohjelman mukainen ympäristönsuojelun tarkastus 12.11.2025.

Valmistelijan päätösesitys

Oulunkaaren ympäristölautakunta hyväksyy Sotkan Sonni Oy:n ilmoituksen eläinsuojan toiminnan olennaisesta muuttamisesta sekä eläinsuojan vähimmäisetäisyydestä poikkeamisen Utajärven kunnan kiinteistöllä Rikkola 889-405-10-60 tämän ilmoituspäätöksen mukaisesti.

Eläinsuojan toimintaa tulee harjoittaa ilmoituksessa esitetyllä tavalla noudattaen muun lainsäädännön ohella valtioneuvoston asetusta ilmoituksenvaraisista eläinsuojista (138/2019) ja valtioneuvoston asetusta eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta (1250/2014) ja noudattaen seuraavia määräyksiä:

1. Eläinsuojiin saa sijoittaa ilmoituksen mukaisesti enintään 142 12-24kk ikäistä lihasonia, 137 6-12 kk ikäistä sonnivasikkaa ja 147 alle 6 kk ikäistä sonnivasikkaa eli yhteensä 1525,1 eläinyksikköä. Eläinten määrää ja ikäjakaumaa voidaan muuttaa yhteenlasketun eläinyksikkömäärän sisällä edellyttäen, että lannantuotanto ja muut ympäristövaikutukset eivät ylitä yhteenlasketun eläinyksikkömäärän lannantuotantoa ja ympäristövaikutuksia.
2. Eläinsuojan rakenteet on sijoitettava ilmoituksessa esitettyjen piirustusten mukaisesti.
3. Toiminnan eläinsuojissa ja niiden ympäristössä tulee tapahtua siten, että siitä ei aiheudu kohtuutonta liikenne-, jäte-, haju- tai meluhaittaa naapureille ja ympäristölle. Valvontaviranomainen voi tarvittaessa antaa määräyksiä toiminnan haittojen rajoittamiseksi.

4. Lantavarastoilta edellytetään 12 kuukauden varastointitilavuutta. Lietelannan, eläinsuojien pesuvesien sekä lietesäiliöihin kertyvien sadevesien varastointitilaa tulee olla kate huomioiden käytettävissä vähintään 4329 m³ ja kuivikelannalle yhteensä 610,6 m³.
 5. Eläinsuojan ja lantavarastojen ympäristö tulee pitää siistinä. Eläinsuojan ja lantavarastojen rakenteet tulee ylläpitää vesitiiviinä ja niitä tulee käyttää siten, etteivät lanta ja muut muodostuvat nesteet pääse valumaan pinta- ja pohjaveteen tai muualle ympäristöön. Eläinsuojien katoilta kertyvät sade- ja sulamisvedet tulee johtaa eläinten kulkuväylien sekä lannan varastointi- ja käsittelytilojen ulkopuolelle. Eläinsuojan kulkuteiden tulee olla kovapohjaisia ja niille kertyvä lanta tulee poistaa säännöllisesti. Lannan varastointitilat tulee tyhjentää vuosittain. Tyhjennyksen yhteydessä on tarkastettava varastojen kunto ja havaitut puutteet on korjattava välittömästi.
 6. Lietelantasäiliöt on täytettävä nestepinnan alapuolelta. Lietesäiliöt tulee kattaa kiinteällä tai kelluvalla katteella. Kelluvan katteen pysyvyyttä tulee tarkkailla ja tarvittaessa katteen pysyvyys varmistaa.
 7. Uusi kuivalannan varastointitila tulee kattaa tai varastoitava aine peittää siten, että sadevesien pääsy varastointitilaan estetään. Mikäli toiminnassa ilmenee ennalta arvaamattomia hajuhaittoja, on ryhdyttävä toimenpiteisiin haittojen vähentämiseksi.
 8. Ilmoituksen mukaisen eläinmäärän lannan levitykselle on oltava käytössä vähintään 105,1 hehtaaria peltoa tai lannan levityssopimuksia. Toiminnanharjoittajan hallussa olevista lannan levityspelloista on oltava ajantasaiset vuokrasopimukset ja ne on pyydettäessä esitettävä valvontaviranomaiselle. Lannan levitys ja kuljetus sekä muu toiminta tulee järjestää siten, ettei se aiheuta kohtuutonta haittaa alueen asukkaille.
 9. Toiminnassa syntyvät jätteet on varastoitava niin, ettei niistä aiheudu maaperän, pinta- ja pohjaveden pilaantumisen vaaraa, epäsiisteyttä, roskaantumista eikä muuta haittaa taikka vaaraa ympäristölle tai terveydelle. Toiminnassa on noudatettava voimassa olevia jätehuoltomääräyksiä.
 10. Eläinsuojien sosiaalityötilojen wc-vedet tulee johtaa yleiseen jätevesiviemäriin tai umpisäiliöön ja toimitettava jätevedenpuhdistamolle tai jätevedet on käsiteltävä siten, että ympäristöön johtuvaa kuormitusta vähenee orgaanisen aineksen osalta vähintään 80 %, kokonaisfosforin osalta vähintään 70 % ja kokonaistypen osalta vähintään 30 %.
- Käymälävesiä ja saostuskaivolietteitä ei saa levittää peltoon ilman asianmukaista käsittelyä.
11. Vaaralliset jätteet ja toiminnassa käytettävät kemikaalit on varastoitava tarkoitukseen soveltuvissa varastoissa, tiiviillä alustalla. Vaaralliset jätteet on toimitettava vähintään kerran vuodessa vastaanottajalle, jolla on lupa kyseisten jätteiden vastaanottamiseen. Kuolleet eläimet on varastoitava tiivispohjaisella alustalla ja tarkoitukseen soveltuvassa

paikassa siten, että varastoinnista ei aiheudu haittaa ympäristölle. Kuolleet eläimet on toimitettava asianmukaiseen jätteenkäsittelyyn tai kuolleena syntyvät eläimet haudattava viipymättä valtioneuvoston asetuksen (138/2019) mukaisesti. Rehujätteet on varastoitava siten, ettei varastoinnissa aiheudu ravinnepäästöjä pinta- tai pohjavesiin, epäsiisteyttä taikka haju- tai muuta haittaa ympäristölle.

12. Polttoaineet tulee säilyttää kaksoisvaipallisissa säiliöissä tai yksivaippaisissa säiliöissä, jotka ovat sijoitettuna suoja-altaaseen. Katetun suoja-altaan tilavuuden tulee olla vähintään 10 % suurempi kuin suoja-altaassa olevan suurimman säiliön tilavuus.

Polttonestesäiliön alustan ja tankkauspaikan tulee olla tiivis ja vuotojen pääsy maaperään ja pinta- ja pohjavesiin on estettävä.

Polttonestesäiliön välittömässä läheisyydessä tulee olla helposti saatavilla riittävästi imeytysainetta polttoainevuotojen varalta.

Polttonesteellä tai kemikaaleilla likaantuneet maa-ainekset on poistettava viipymättä ja pilaantuneet maa-ainekset ja käytetyt imeytysaineet on toimitettava vastaanottajalle, jolla on lupa kyseisten jätteiden vastaanottamiseen. Tilavuudeltaan yli 1,5 m³ polttonestesäiliön kunto tulee tarkastuttaa pätevällä tarkastajalla vähintään kerran kymmenessä vuodessa.

13. Sellaisista poikkeuksellisista tilanteista ja vahingoista, joista voi aiheutua ympäristön pilaantumisen vaaraa, on välittömästi ilmoitettava palo- ja pelastusviranomaisen lisäksi valvontaviranomaiselle. Ympäristöhaittojen torjuntaan on ryhdyttävä heti vahingon sattuessa.

14. Toiminnanharjoittajan on seurattava toimialansa parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymistä ja varauduttava tilan oloihin soveltuvan tällaisen tekniikan käyttöönottoon.

15. Toiminnanharjoittajan on pidettävä kirjaa eläinsuojan toiminnasta. Vuosiyhteenveto on pyydettäessä esitettävä Oulunkaaren ympäristöpalveluille. Vuosiyhteenvedon tulee sisältää ainakin seuraavat tiedot:

- Eläinmäärät
- Tuotetun lannan määrä (m³/vuosi)
- Lannan vastaanotto- tai luovutussopimukset ja lannan toimittamisen ajankohdat
- Uudet tai muuttuneet lannan levitykseen käytettävät peltoalat ja sopimukset
- Tiedot toiminnasta syntyneistä jätteistä (mukaan lukien kuolleet eläimet), niiden määrä ja toimituspaikka
- Tiedot polttoainesäiliöiden tarkastuksista
- Tiedot mahdollisista muutoksista ja poikkeuksellisista tilanteista toiminnassa.

16. Toiminnanharjoittajan on viipymättä ilmoitettava toiminnan olennaisista muutoksista tai toiminnan keskeyttämisestä Oulunkaaren ympäristöpalveluille. Ennen toiminnan lopettamista on esitettävä suunnitelma lopettamiseen liittyvistä toiminna. Toiminnanharjoittajan vaihtumisesta on myös ilmoitettava valvontaviranomaiselle.

Päätöksen perustelut

Toimittaessa ilmoituksen ja tämän päätöksen määräysten mukaisesti eläinsuojan toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi. Toiminnasta ei aiheudu ennalta arvioiden kyseisellä sijoituspaikalla ympäristönsuojelulain 115 d §:ssä tai naapuruusuhdelain (26/1920) 17 §:ssä mainittuja seurauksia eikä sillä ole kaavallista estettä.

Perustelut vähimmäisetäisyydestä poikkeamiselle

Valtioneuvoston asetuksen ilmoituksenvaraisista eläinsuojista (138/2019) 2 §:n mukaan eläinsuoja, eläinsuojan laajennusosa ja lannan varastointiin tarkoitettu rakennus tai rakennelma on sijoitettava siten, että se on vähintään liitteessä 1 säädetyllä etäisyydellä (vähimmäisetäisyys) lähimmästä naapurikiinteistöllä sijaitsevasta asumiseen tai loma-asumiseen tarkoitettu rakennuksesta, koulusta, päiväkodista, sairaalasta ja muusta vastaavasta kohteesta, jossa hajusta saattaa aiheutua haittaa ihmisten viihtyvyydelle (hajusta häiriintyvä kohde).

Valtioneuvoston asetuksen 138/2019 3 §:n mukaan eläinsuojan laajennusosa ja lannan varastointitilan laajennusosa voidaan sijoittaa poiketen 2 §:n 1–3 momentissa säädetyistä vähimmäisetäisyydestä, jos laajennusosaa ei voida sijoittaa kiinteistöllä muulle soveltuvalla vähimmäisetäisyyden täyttävälle paikalle ja vähimmäisetäisyydestä poikkeamisesta ei käytettävät hajun leviämistä vähentävät toimenpiteet ja tekniikat sekä paikalliset olosuhteet huomioiden aiheudu huomattavaa hajuhaittaa häiriintyvässä kohteessa. Päätöksen vähimmäisetäisyyksistä poikkeamisesta sekä sijoituspaikan hyväksymisestä tekee ilmoituksen käsittelevä viranomainen.

Toiminnan laajentamisessa joudutaan harkitsemaan, tarkoittaako laajennus sellaisia muutoksia, että toiminta on katsottava uutta toimintaa vastaavaksi. Arviointi on aina tehtävä tapauskohtaisesti kyseisen toiminnan ominaispiirteet huomioiden. Arviointi siitä, onko laajennus katsottava uutta toimintaa vastaavaksi, ei ole sidottu laajennuksen suuruuteen, vaan arvioinnissa tulee aina huomioida mm. asutuksen läheisyys ja ympäristövaikutukset.

Valtioneuvoston asetuksen 138/2019 liitteen 1 mukainen vähimmäisetäisyys on 200 metriä, kun eläinyksikkömäärä on 1100-1649 ey ja kun lietalantaloissa on kelluva kate ja kun käytössä on kuivikelanta. Vähimmäisetäisyydet täyttyvät uuden lietesäiliön sekä uuden kuivalantalan osalta, joista molemmista on noin 260 metriä lähimpään vakituisessa asuinkäytössä olevaan rakennukseen.

Hakija on hakenut poikkeamista vähimmäisetäisyydestä uuden eläinsuojan osalta. Alle 200 metrin etäisyydellä uudesta eläinsuojasta sijaitsee yksi vakituisessa käytössä oleva asuinrakennus. Kyseiseen rakennukseen on etäisyyttä noin 105 metriä. Hakija on perustellut poikkeamista sillä, että talouskeskusalue rajoittuu etelässä järveen ja pohjoisessa tiehen, joka rajoittaa eläinsuojan sijoittamista etäämmäs nykyisistä rakennuksista eläinten siirtotarpeet huomioiden. Eläinten siirrot eläinsuojien välillä on käytännölliset ja turvallisuusnäkökohdat huomioiden paras toteuttaa keskenään lähekkäin olevien rakennusten välisinä siirtoina.

Asetuksen perustelumistion (YM 17.1.2019) mukaan poikkeamismahdollisuus edellyttää aina, että laajennusosalle ei

kiinteistöllä ole muuta soveltuvaa, vaihtoehtoista sijoituspaikkaa. Sijoituspaikan soveltuvuutta tulee arvioida myös eläinsuojan toimintaedellytysten kannalta. Oulunkaaren ympäristölautakunta katsoo, että eläinsuojan laajennukselle ei ole vähimmäisetäisyyksien päässä olevaa vaihtoehtoista paikkaa, kun otetaan huomioon tarve liikutella eläimiä eläinsuojien välillä.

Laajennukseen liittyvät uudet lantalat sijoitetaan kauemmas asutuksesta. Ilmoituksen mukaan vanhat lietesäiliöt katetaan jatkossa turvekatteella, kun tähän asti käytössä on ollut luonnollinen kuorettuma. Hakijan mukaan länsituulten osuus alueella on 9 % vuoden tuulista (Ilmatieteenlaitos, havaintopaikka Oulun lentoasema). Harkinnassa on otettu huomioon, että toiminta sijoittuu kiinteistölle, jolla on jo aiemmin harjoitettu vastaavaa toimintaa. Eläinsuojan toiminnasta ei ole tullut aiemmin valvontaviranomaisen tietoon valituksia. Edellä mainituin perustein Oulunkaaren ympäristölautakunta katsoo, että toiminta voidaan katsoa laajennukseksi ja, että poikkeaminen vähimmäisetäisyydestä voidaan myöntää. Oulunkaaren ympäristölautakunta katsoo, että lupamääräyksiin voidaan riittävästi ehkäistä toiminnasta aiheutuvia haittoja ja erityisesti hajuhaittaa. Kun noudatetaan tässä päätöksessä annettuja määräyksiä ja muuten toimitaan ilmoituksessa esitetyllä tavalla, toiminta ei aiheuta kohtuutonta rasitusta tai muuta olennaista haittaa naapureille.

Määräysten perustelut

Päätös on tehty ilmoituksen mukaiselle eläinmäärälle. Eläinten ikäjakauma saattaa vaihdella tuotantotilanteen mukaan, mutta toimintaa tulee harjoittaa siten, että lannantuotanto ja muut ympäristövaikutukset eivät ylitä yhteenlasketun eläinyksikkömäärän lannantuotantoa tai muita ympäristövaikutuksia (määräys 1).

Määräyksellä 2 varmistetaan uuden laajennusosan ja uusien lantaloiden sijoittaminen ilmoituksessa esitettyyn paikkaan.

Lannan varastointitilavuutta on oltava 12 kuukauden laskennalliselle lannan tuotannolle. Lisäksi lantalatilavuudessa tulee ottaa huomioon eläinsuojan pesuvedet ja kattamattomiin lietesäiliöihin kertyvä sadevesi. Lietelantaloiden tilavuusvaatimus perustuu nitraattiasetuksen (1250/2014) liitteen 1 mukaiseen eläinmäärän laskennalliseen lannantuottoon: 12,1 m³/lihanauta, 9,5 m³/sonnivasikka (ikä 6-12 kk) ja 4,7 m³/sonnivasikka (ikä alle 6 kk), yhteensä 3306,4 m³. Kuivikelannan osalta määrä on 7,1 m³/sonnivasikka (ikä alle 6 kk) eli yhteensä 610,6 m³.

Lietesäiliöiden tilavuusvaatimuksessa on huomioitu kelluvalla katteella säiliöihin kertyvät sadevedet ja katteen paksuus nitraattiasetuksen mukaisesti. Kelluva kate ei yleensä estä sadeveden pääsyä varastoon, joten sadevesien määrä tulee ottaa huomioon varaston mitoituksessa. Säiliökorkeutta tulee lisätä tällöin 500 mm. Lisäksi säiliön mitoituksessa tulee huomioida kelluvan katteen määrä, kuitenkin aina vähintään 100 mm. Lietesäiliöiden sadevesille varastointitilavuutta tulee olla kate huomioiden yhteensä vähintään 846 m³. Lisäksi pesuvesille tulee ilmoituksen mukaisesti varata tilavuutta 100 m³. Ilmoituksen mukaan lietalantalatilavuutta on käytössä yhteensä 4 329 m³ ja kuivalantalatilavuutta 771 m³. Tilan toimintaan varatut lantavarastot riittävät haetulle eläinmäärälle (määräys 3).

Määräykset 3 ja 4-8 on annettu, jotta toiminnasta ei aiheutuisi merkittävää ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa tai terveyshaittaa tai kohtuutonta haittaa naapureille ja jotta ympäristön pilaantumisvaaraa voitaisiin

ehkäistä tehokkaasti. Eläinsuojan, lantavarastojen ja muiden rakenteiden asianmukaisella käytöllä ja kunnossapidolla ehkäistään ympäristöhaittojen syntyminen. Lannan varastointitilojen vesitiiviys ja kattamisvaatimus perustuu nitraattiasetuksen 7 §:än. Lantavarastojen vuosittaisella tyhjentämisellä varmistetaan varastojen hyötytilavuuden säilyminen. Tyhjien varastojen rakenteet voidaan samalla tarkastaa silmämääräisesti mahdollisten vaurioiden varalta.

Lannan levitystä varten on oltava riittävästi peltoalaa ylilannoituksen ja siitä aiheutuvan huuhtoutumisriskin vähentämiseksi. Peltoalavaatimus perustuu eläinsuoja-asetuksen (138/2019) liitteeseen 2. Lannan levitykseen käytettävissä olevaa peltopinta-alaa laskettaessa on käytetty ilmoituksen mukaisia eläinmääriä. Naapureille ja lannanlevitysalojen läheisyydessä asuville aiheutuvaa hajuhaittaa voidaan vähentää lantaa levitettäessä esimerkiksi jättämällä tarvittaessa riittävä suojavyöhyke naapurin pihapiiriin ja muokkaamalla lanta maahan mahdollisimman pian (määräys 8).

Jätelain 13 §:n mukaan jätteestä ja jätehuollosta ei saa aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle, roskaantumista, yleisen turvallisuuden heikentymistä taikka muuta näihin rinnastettavaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta. Haitallisten aineiden maaperään ja vesiin pääsyn sekä roskaantumisen estämiseksi on tarpeen antaa määräyksiä jätteiden ja kemikaalien varastoinnista ja jätteiden toimittamisesta käsiteltäväksi. Polttoaineen varastoinnista ja käsittelystä on annettu määräys ympäristöhaittojen ehkäisemiseksi. Säiliön varastointipaikan ja tankkauspaikan riittävällä suojauksella ja sen läheisyyteen sijoitetuilla imeytysaineilla voidaan ehkäistä maaperän pilaantumista mahdollisessa vahinkotilanteessa. Tiivispohjaiselta alustalta vuodot on helpompi havaita ja puhdistaa (määräykset 9, 11 ja 12).

Eläinsuojien yhteydessä olevien sosiaalitilojen wc-vesiä ei saa johtaa käsittelemättöminä maahan, ojaan tai muuhun uomaan vesien pilaantumisvaaran vuoksi. Jätevesien käsittelystä ja johtamisesta viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla säädetään ympäristönsuojelulain (527/2024) 16 luvussa. Utajärven kunnan jätehuoltomääräysten mukaan asumisessa syntyvät lietteet on ensisijaisesti toimitettava jätevedenpuhdistamoille käsiteltäväksi. Omassa asumisessaan syntyvän lietteen saa levittää käsiteltynä lannoitustarkoituksessa omalle pellolle tai omassa hallinnassa olevalle pellolle. Liette on aina käsiteltävä kalkkistabiloimalla tai muulla Ruokaviraston hyväksymällä tavalla. Jätevesilietteen omatoimisesta käsittelystä on aina tehtävä etukäteen kirjallinen ilmoitus jätehuoltoviranomaiselle (Utajärvellä Lakeuden EKO). (määräys 10)

Määräykset 12 ja 13 on annettu pilaantumisen ehkäisemiseksi ja häiriötilanteissa ja poikkeuksellisissa tilanteissa mahdollisesti syntyvien päästöjen ja niistä aiheutuvien haittojen vähentämiseksi. Mikäli toiminnasta aiheutuu haittoja ympäristölle, tulee toiminnanharjoittajan ryhtyä toimenpiteisiin haitan poistamiseksi. Haitallisten aineiden vuotamiseen on varauduttava ennalta ja alueella on oltava tarvittava välineistö vahinkojen korjaamiseen. Valvontaviranomaisen on tarpeen tietää pilaantumisen vaaraa aiheuttavista tilanteista ja tehdyistä torjuntatoimenpiteistä.

Käyttämällä parasta taloudellisesti käyttökelpoista tekniikkaa voidaan tehokkaimmin ehkäistä toiminnan haitallisia vaikutuksia ympäristöön. Toiminnanharjoittajan on tärkeää seurata alansa tekniikan ja menetelmien kehittymistä ja ottaa niitä tarvittaessa käyttöön (määräys 14).

Ympäristönsuojelulain ja jätelain nojalla valvontaviranomaisella on oikeus saada tietoja toiminnan lainmukaisuuden seuraamiseksi. Toiminnan raportointivelvoitteella varmistetaan lupamääräysten noudattamista (määräys 15).

Ympäristönsuojelulain 170 § mukaisesti toiminnanharjoittajan on ilmoitettava valvontaviranomaiselle toiminnanharjoittajan vaihtumisesta, toiminnan pitkäaikaisesta keskeyttämisestä, toiminnan lopettamisesta tai muista toimintaa koskevista valvonnan kannalta olennaisista muutoksista, joilla voi olla vaikutuksia ympäristön pilaantumiseen taikka säädösten tai ilmoituspäätöksen noudattamiseen (määräys 16).

Päätöksen voimassaolo

Tämä päätös on voimassa toistaiseksi. Toiminnan olennaisesta muuttamisesta on tehtävä ilmoitus (YSL 115 a §).

Jos asetuksella annetaan ympäristönsuojelulain tai jätelain nojalla tämän ilmoituspäätöksen määräyksiä ankarampia säännöksiä tai päätöksestä poikkeavia säännöksiä ilmoituspäätöksen voimassa olosta tai tarkistamisesta, on, asetusta ilmoituspäätöksen estämättä noudatettava (YSL 70 §).

Päätöksen täytäntöönpano

Ilmoituspäätöksen mukainen toiminta voidaan aloittaa päätöksen antamisen jälkeen (YSL 115 c §). Ilmoituspäätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta (YSL 115 d §).

Tämä ilmoituspäätös korvaa kokonaisuudessaan Utajärven kunnan peruspalvelulautakunnan päätöksellään 27.6.2000 § 89 myöntämän ympäristöluvan. Ympäristölupapäätös 27.6.2000 § 89 raukeaa tällä päätöksellä.

Sovelletut oikeusohjeet

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 2, 6-12, 14-17, 19-20, 22-23, 39 a, 42-44, 52-53, 58, 62, 66, 70, 83, 85, 87, 89, 115 a-115 e, 123, 134, 170, 172, 174, 189-191, 205 § ja liite 3 ja 4.

Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (713/2014) 3-4, 11-14, 15a §.

Valtioneuvoston asetus ilmoituksenvaraisista eläinsuojista (138/2019).

Valtioneuvoston asetus eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta (1250/2014).

Jätelaki (646/2011) 2, 5-6, 8, 12-13, 24, 28-29, 72-73, 118-120 ja 122 §.

Valtioneuvoston asetus jätteistä (978/2021) 2, 4, 8 ja 11-12 §.

Laki eräistä naapuruussuhteista (26/1920) 17 §.

Oulunkaaren ympäristölautakunnan (25.4.2024 § 28) hyväksymä maksujen määräytymisperusteet.

Jätehuoltomääräykset Liminka, Muhos, Tyrnävä, Utajärvi, Lakeuden Eko 12.10.2023

Päätöksestä perittävä maksu

Oulunkaaren ympäristölautakunnan päätöksellään 25.4.2024 § 28 hyväksymän ympäristönsuojelua ja maa-aineksia koskevien suoritteiden maksutaksan liitteenä olevan maksutaulukon kohdan 31. a) 1) perusteella

kun kyseessä on eläinsuoja vähintään 100 ja alle 200 lihanaudalle, toimintaa koskevan ilmoituksen käsittelystä peritään 1125 euroa.

Käsittelymaksu on 1125 euroa.

Valvontamaksu

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on valvottava säännöllisesti määräaikaistarkastuksin sellaisia ympäristönsuojelulain nojalla ilmoituksenvaraisia toimintoja, joiden valvontaviranomaisena kunnan ympäristönsuojeluviranomainen toimii. Määräaikaistarkastuksista peritään kulloinkin voimassa olevan taksan mukainen maksu.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus liitteenä.

Päätöksestä tiedottaminen

Päätös annetaan tiedoksi hallintolain 62 a §:ssä säädetyllä julkisella kuulutuksella (YSL 85 §). Tieto kuulutuksesta julkaistaan myös Pudasjärven kaupungin ja Utajärven kunnan verkkosivuilla.

Ote pöytäkirjasta:

Sotkan Sonni Oy
Lupa- ja valvontavirasto

Ympäristöjohtajan päätösesitys

Ympäristölautakunta hyväksyy valmistelijan päätösesityksen.

Päätös

Oulunkaaren ympäristölautakunta hyväksyi ympäristöjohtajan päätösesityksen yksimielisesti.